

ССРС уонна Саха АССР албан ааттаах юбилейдарын көрсө

БАРЫТА КИИИ ТУҢУГАР

Автономия сырдик күнүн аһынан билини олохтук дохсунук сайдар, ордуу уйгулаах, байылыат, культурнай буолан иһэр.

Кэниэни уон сыл. Ити кэрчик кэмтэ билини оройуонмут экономическай да, культурнай, духоннай да өттүнэн түргэн татимиян сайдына. Арайлаах чахчыларда аҕалыаһын.

Тохсус уонна онус пилеталарга оройуонга барыта 17 мэд. солк. суумалаах туттаргандар үлэлэр ытыллылар. Кэни-уон сылга 392 маҕа саҕа-квартиралар кулуустарга туттарыллылар. 687 маҕ бэйэлэрингэр динэ тутуһулар. Оройуон кинигэр 12-лин квартираларга юности мөндүмөннөөх дьыллардаах саҕа дьон олоһор квартиралар баар буоллулар. Нэһиликтэргэ типовой оскуолалар, орто сэдэрэ, культурна дьыллар, маҕаһынар дэмдэстилэр.

Оройуон электроэнергиянан толору хаачылына динэ этэр кыахталыбыт. Таһы олохтооһоһуа туһаны улам кэһиһэр.

«1971—1972 сс. үөрэх дьыллар оройуонга 21 оскуола үлэллэр; интернат-оскуола, 7 орто, 9 аҕыс кылаастаах уонна 4 начальнай» динэ суруйбута уон сыллаахыта «Саҕа олох» хаһыат. Бүгүн билини 10 орто, 7 аҕыс

кылаастаах, 2 начальнай оскуола-барытаах. Онно барыта 3894 оҕо үөрэнэр, 380 учуутал үлэлиир. 13 М-дээх СПТУ-да ыччаттар тыа хаһааймстыбатын аныгы уустук идэлэрин баһылыырга уһуулулар. Уһуер мөһүөнүн үөрэтэр-интэр үлэ хаачыстыбата тупсарыллар.

Тыа сиригэ нэһиликтэрин доруобуйатын харыстабылыгар эмтэниин саҕаттан саҕа кыымаларга туттулулар, эмт учурдениеларын материалнай базаларга бөдөрүүр. Виллгин 11 балыыһага, 11 фельдшерскэй-акушерскэй пууһунга барыта 38 врач, 205 орто үөрэхтээх медицинскэй специалист үлэлиилэр.

Нэһиликтэрин аһылык бородуукталарынан, промышленнай, табардарынан, араас өгөлөрүнэн хааччыйы тупсан иһэр. Олох-дьаһах комбината биһир киниэхэ сылга ортотунан 21 солк. 79 харч. онҕуу онҕор, Соторутааҕыга дьэри итинни өгөлөрүнэн сүрүннээн оройуон кинигэ олохтоохторо туһанаалара. Оттон билинигэ нэһиликтэргэ биһир Олох-дьаһах дьинтэ, үс тутар-хааччылар пуун, үс филиал үлэлиилэр. Райпотребкобщество 1971 сыллаахха биһир киниэхэ тиксиринэн 708 солк. араас табаардары атыллаабыт эбит буоллаҕына,

1981 сыл түмүгүнэн ити көрдөрүү 1084 солк. тиксиртэ. Онус пилетта устата араас мааркалаах 174 автомашина, 355 мотоцикл, 1010 телевизор, 1364 тыһыылар устаноска, 3759 радиолар, магнитофон атылааһыттар. Оттон анардас 1981 сылга оройуон нэһиликтэргэ 63 автомашина, 154 мотоцикл, 263 тыһыылар устаносканы, 242 араас көбүөрү, 124 тыһ. солк. чаһылар атылааста. Бу пилеттага резиничнай табаар эргирэ өссө көтөһүлэрэ былаанналар. 1985 сыллаахха 1980 сылы кытта тэҥнээххэ табаар эргирин кэмэйэ 21,7 бырыһыан улааттааҕа.

Нэһиликтэргэ ылар дохуота сыл ахсын үрдээн иһэр. 1971 сыллаахха биһир үлэһит ыйдаагы орто хамаһа 176 солк. этэ, оттон билигин 231 солк. тийдэ.

Туттуу общественной фондаларга биллэрдик улааттылар. 1970 сыллаахха нэһиликтэргэ биһир кинигэ ортотунан 373 солк. общественной фонда туттуллубут буоллаҕына, 1981 сылга дьэри ити сыһынара 60 бырыһыаннан үрдэтэ. Агардас партия уонна правительствэ кэниэни сыллаагы уураахтарыгар сөл түбөһүннээн оскуолаары алын кылаастарын үөрэнээччилэртэр 5 тыһ. солк. босхо учууһулар, тэтэ-

рэттэр, үөрэх атын да маллара бөрилиннэлэр. 1981 сылга элбэх оҕо-лохх уонна соҕотох ийэлэргэ, пенсионердарга, үлэ уонна сэрини ноболиттарга 2032 тыһ. солк. көмө оҕоһулуна. Итиктэр түмүктэригэр нэһиликтэргэ ылар дьиннээх дохуота биһир киниэхэ тиксиринэн 1971 сылы кытта тэҥнээххэ 54,2 бырыһыан үүнэ.

Дьон сыһынаһын тэрийингэ, культурнай-сырдатар упржедениелар материалнай-технической базаларын хаҕатыыга үлэ былааннаахтык ытыллар.

Уон сыл устатыгар оройуон үлэһиттэрин олохторун усулуобуйатын тупсарыыга, доруобуйаларын харыстааһына, үөрэхтэрингэ, социальнай уонна культурнай хааччылыыга үгүс үлэ оҕоһулуна. Ити буна барыта — билини хаан-уруу Коммунистическай партиябыт Ленинскэй национальнай политикаһын олоххо кииринин, Саха сиригэ сайынгарыыга улуу нуучча норуотун уонна ССРС бары атын норуоттарын бырааттык көмөлөрүн чаһылхай туолуута. Онукха билини хардабытынан өссө үрдүк өнөрүмтүлөөх үлэ, бары үтүөҕэ, үлэ-эбэххэ ордуу кууска дьулуһуу, норуоттар доһордоһууларын уонна бырааттаһылыларын салгыы бөдөрөтөн нини буолуохтаах.

Е. М. МАКАРОВА,
ССКП райкомун секретара.

ССКП райкомун бюрота
ҮҮТ ХААЧЫСТЫБАТА
ҮРДЭТИ ЭХХЭ

Оройуон совхозтара на сорох арыы сылаанар үүт хаачыстыбата уонна сытаа намыһабыттан сыл ахсын элбэх нөһүсүкө тэбиллэллэр. Анардас билиһиннэр госуларствода туттарыллыбыт үүт сорта намыһабыттан хаһааймстыбаларга 800 тыһ. солк. нөһүсүк тахсыбыта. Үүт сытаа ачытыһыттан эмнэ кырата суох охсуу оҕоһулулар.

Он үрдүнэн сүөһү интинин бу сүрүн бородууһууһун хаачыстыбатын тупсарыыга совхозтарга үгүстөрүгэр сөл-төөх нөрдөбүл туруоруллубат, туһааннаах үлэ оройуондэрин күүрдүк ытыллыбат. Ол да нини сыһыт бастакы түөрт ыйга оройуон үрдүнэн госуларствода туттарыллыбыт үүт биеэс кымыһыттан биһир эрэ бастакы сор-таабынан барда, үүт сытаа намыһабыттан 84 «онна сүтэриһини» (ол рингэр Карл Маркс аатынан совхозка 26, Сүбүрууснайга — 14, Эри-дин Эристингэ — 35 усина «Чурапчыга» — 9 тинна). Анардас муус устэргэ ити бириччиннээх совхозтар 38 тонна үүтү сүтэрдилэр.

Үгүс отделениеларга, фермаларга үүт хаачыстыбатын үрдэтингэ анал-лаах үлэ ытыллыбат. Хаачыстыбаны бэрэбэр-дэлиир лабораторияларга аналлаах оборудованиэ гэдэ сытарын үрдүнэн «Чурапчыттан» атын биһир да совхоз ону та-һаан туһада киллэрэ илин, дьыл итин кэмгэр үүтү сөбүтүүгэ аналлаах обо-рудованиелар фермаларга туруорулду иликтэр. Биһир үксүн онтон быһыл саас совхозтартан кини-бит 14 тонна үүт за-лодуан тутуллубакка теннөрүлүннэ, итинтан улахан аҕара — аһыйбы-тынан. Ордуу элбэх үүт (6 тонна) Карл Маркс аатынан совхозка төнүн-нэ.

Оттон хаачыстыбада сөл-тэ биһир сорох сир-дэргэ бадачча үрдүк тү-мүктэр ситиһиллэллэр. Холбур, «Чурапчы» сов-хоз Арыылааҕар анал-лаах лаборатория үлэҕэ иллэриллил кэниэки түөрт ыйга үүт 47 бы-рыһыана (ол иһигэр ку-лун тутарга 60, муус устарга 50 бырыһыан) бастакы сортаадынан туттарылына, үүт сыта 4,1 бырыһыанга тик-сириннэ. Эмиэ нуһаҕа-на суох көрдөрүүнү Ки-лэнки отделениета сити-тэр.

Үүт табаарыһа на-мыһаҕар эт-үүт комби-ната эмнэ эппэһи сүтэр. Быһыл электроэнергия уонна-уу суоһунан со-вхозтартан 3,2 тонна үүт тутуллубакка буорту буолла. Үүт завода уон-

на сорох арыы сылаанар үүт хаачыстыбата уонна сытаа намыһабыттан сыл ахсын элбэх нөһүсүкө тэбиллэллэр. Анардас билиһиннэр госуларствода туттарыллыбыт үүт сорта намыһабыттан хаһааймстыбаларга 800 тыһ. солк. нөһүсүк тахсыбыта. Үүт сытаа ачытыһыттан эмнэ кырата суох охсуу оҕоһулулар.

Уүт хаачыстыбатын уонна сытаа намыһабыттан сыл ахсын элбэх нөһүсүкө тэбиллэллэр. Анардас билиһиннэр госуларствода туттарыллыбыт үүт сорта намыһабыттан хаһааймстыбаларга 800 тыһ. солк. нөһүсүк тахсыбыта. Үүт сытаа ачытыһыттан эмнэ кырата суох охсуу оҕоһулулар.

Аһыйт чэппиэргэ бу бопуруоска тыа хаһааймстыбатын бородуунтала-рын сороһуоһулааһына уонна хаачыстыбатыгар оройуоннаагы госуларст-веннай инспектор таб. Бо-рисова Е. П. информ-ациятын истэн уонна дьууллэһэн баран, ССКП райкомун бюрота ыйыл-лыбыт итэҕэстэри түргэ-нин туораталларыгар, үүт хаачыстыбатын тос-ту тупсарар, сытаа бырыһыанын үрдэтэр су-һал дьаһаллары анал-ла-рыгар тыа хаһааймстыба-тын производственной упр-авленнетиын, совхозтар партиянай комитеттарын, директордарын, хаачысты-ба инспекциятын абэһи-нэстэтэлээтэ. Чуолан, иһи ыйын 25 күнүгэр дьэри бары сепараторнай пууннар сөһтөөх дьэ-лэринэн уонна үлэһиттэри-нэн хааччылыан толору кыаҕынан туһанылыах-таахтар, бэс ыйын 1 кү-нүгэр дьэри совхоз ах-сын иккилин бөдөн фер-меда үүт лабораторияла-ра үлэҕэ киллэриллих-төөхтэр.

Эт-үүт комбината (ди-ректор таб. Малышев А. К.) совхозтартан кини-рер үүтү бары сепара-торнай отделениелар, арыы сьахтара, үүт за-вода күнгэ үстөн итэ-дэ суох, график быһа-һынан тутан иһиллэрин хааччылаахтаах, тыл-лэн кэлбит бородууһууа төн-нүүтүн биһир да түбэл-тэтин таһаарыа суохтаах.

Ыанар үүт хаачыстыба-тын тупсарыы, табаары-һаһын үрдэтин — партия-най тэрилтэлэр, хаһаай-мстыбанын салайааччы-лар, сүөһү интинин спе-циалистарын, бары үлэ-һиттэрин уталыттылыбат улахан суолталаах сору-гара. Паркомнар, сьахтаа-һы партиянай тэрилтэлэр бу бопуруоска совхозтар ди-ректордарын, отделени-елар упралляющайдарын, туһааннаах специалистар отчуоттарын, информаци-ларын былааннаахтык ит-тэн тахсар итэҕэстэри тутатына туоратан нини-ни ситиһинтээхтэр.

- Экзаменнар иһиллэринээби түбүктэр.
- Пионерия юбилейин чиеһигэр.
- Римма Артека барар.

ОБОЛОРБУТУГАР ЭРЭНЭБИТ

Быһыл билини ос-куолабытын 17 оҕо бүтэриэхтэх. Кинилэр муус устар бүтөһүт-тэн үөрэһит матыры-бааларын хатылааһы-ны саҕалаабыттар. Эмиэ онтон ыла кон-суляциалар ытыл-лаалдар, Выпускниктар экзаменнарга бэлэмнэ-рин общественной ко-руу, «кыра экзамен-нар» тэрилиннэлэр. Ахсыһы бүтэрээччи.

лэр эһил ханна үө-рэннэхтээхтэрэ чуол-кайданна. 1 оҕо Дь-рингэ физмат, 2 үө-рэнээччи. Сыланга нуучча тыһын кы-лаастарыгар салгыы үөрэннэхтээхтэр, 5 нилусуник 13 М-дээх СПТУ-да киниргэ бы-һаарынылар. Онтон аҕыттар интернат-ос-куолаҕа үөрэннэхтээх-тэр. Экзаменнары 100

бырыһыан туттарыах-тара дьан эрэнэ са-һылыбыт. Оттон Гоша Матвеевтан, Аня Пла-гоноваттан, Сама По-ковтан, Аня Осипо-ваттан уо. д. а. үтү-гэй билиһини күүтэбит. Төрөппүттэри кытта экзаменга бэлэмнэ-риннэн сибээстээн уол-сай мунһаҕы тэрийэн ыһыппыт.

Р. АБРАМОВ,
Чурапчы аҕыс кы-лаастаах оскуолатын директора.

ДЬОБУРДАРЫН КӨРДӨРДҮЛЭР

СЫЛАН. Эдэр ны-рааһы үөрэтээччилэр надиялэлэр тэрээһин-нээхтик ытылыһа. Ону көбүлөөччинэн география учуутала Е. Д. Макаров буолла. Надиялэ устата айыл-га харыстабылыгар кы-лаас чаастара, винок-риналар, кинизин та-һааччылар, фотогра-фтар, художниктар кон-муретара ытылыһа-лар. Олорго дьобур-даахтарын Коля Тро-фимов, Степа Мака-ров, Ваня Макаров уо. д. а. көрдөрдүлэр.

Надиялэ биһир көрөх-сөбүлээх дьаһалынан «Ванялэй стартар»

буоллулар. Оскуола кырааһы үө-рэтээччилэрэ быһыл «Сир оҕоһуутун исто-рийтын музейын» дьэ-тин акылаатын учуутал А. Н. Ноговицын сь-дальтатынан хайыы-үйө түһэрдилэр. И. Макаров.

ТӨРӨПҮТТЭР ЭМИЭ КЫТТАН

ВОЛТОНГО. Учуутал А. Г. Слепцова сала-һааччылаах III кы-лааска араас интэриэ-һинэй дьаһаллар ык-тыллыларга үгэснэ ку-булуйда. Соторутааҕыта үһүс-тэргэ Саха АССР та-рыллыбыт 60 сыла туолуутугар аналлаах

кылаас чаһа буолла Национальнай инт-хо-муос, таһас-сап, бу-луудалар, оҕо сонньу-дарын туһунан бэһэ-далар ытылыһы-лар, быһастаһалар тэ-рилиннэлэр. Төрөппүт-тэр А. В. Петрова, А. В. Тихонова, М. Н. Дуранова уо. д. а. кылаас чаһыгар ак-тивнай кыттыһы ыл-дылар. Республика юби-лейыгар аһаллаах паап-налар оҕоһулуһулар.

Е. Васильева.

Римма Федорова — Хатылы орто оскуола-тын биһир кинэ туттар үөрэнээччигэ. Кини уус-уран самодейтель-ность активнай кыт-тыһаала. Быһыл саас Маһаҕа буолбут үө-рэнээччилэр агитбрига-дарын зонааҕы кө-рүүгэ үйкүүгэ бастаан атырдаах ыйыгар оҕо-лор уус-уран айым-ныаларын Бүгүн Со-юзтаагы көрүүгэ кыт-тыһаан ыла «Артекка» барар чинэсэ тигистэ.

Снимокка: Р. Фе-дорова.

«Салют-7» орбитальнай научнай станция үлэтин хааччылыы программаты-гар сөл түбөһүннэри 1982 сыл ыам ыйын 23 күнүгэр Советская Союз-тан «Прогресс-13» таһа-

ҕаһы тээрээр автомата-ческой хараабыл ыты-лыһа. Транспортнай ха-раабылы ытылы сыла-һааһы уонна араас таһаҕаһы тээрдин буолар.

«Прогресс-13» көтүүтэ

ҕаһы тээрээр автомата-ческой хараабыл ыты-лыһа. Транспортнай ха-раабылы ытылы сыла-һааһы уонна араас таһаҕаһы тээрдин буолар.

Телеметрической инфор-мациялар көрдөрөллөрү-нэн, таһаҕаһы тээрээр автоматическай хараабыл бортоаҕы системалары сө-төөхтүк үлэлиилэр. (ССТА).

ЫНЫ БОЛДЬОХТОРУН КЫТАНАХТЫК ТУТУНУОХХА

Специалист трибуна

Сааскы күн-дьыл бы-
лал эрдэ уонна күлүмэх-
тэ аалла. Совхозтар үгүс
отделениелара бааһына-
ларга сииги баттаһа кы-
дан киирбэттэр. Ордук
Субурууснай аатынан со-
хотан Болтоно, Соло-
вьев, Карл Маркс ааты-
нан совхозтан Мутудай
уонна Бахсы, Эристик
Эристин аатынан сохотан
Хадаар, Хайахсыт,
Чапыр уонна «Чурапчы»
совхозтан Арыылаах, Ки-
лентин отделениелара ба-
ттардылар.

Сииги саптары бааһы-
наларга барыларыгар ыы-
тыллыахтаах ээ. Ону сө-
рөх отделениелар сала-
ааччылар уонна специа-
листар баһырынан паар-
даммыт уонна хадьымат
хорутуллубут бааһына-
ларыгар эрө мытыллыах-
таарын курдук саньыл-
лар. Ити — адьас сыһа
иһдөбүл. Сииг саасын хо-
рутуу мытыллыахтаах,
ыһыи кэнииттэн паарда-
ныахтаах бааһыналарга
эмиз саптарыллыахтаах.

Бааһынада агрегаты и-
ни-үс төгүл хаамтары —
булгуччулаах көрдөбүт.
Иккиннэн ытарга баста-
ны барыт суолун туора
хаамтарыллыахтаах. Ол
иккиннэн бааһына ады-
нах кун, сыыс оттор сиз-
мэлэрэ сымнаас буорга
сыгды үрүн сап курдук
үүһүн тахсыахтарыгар
дээр сыныахтылар. Дьэ

ити кэнииттэн дуһение-
лаан, туту сизмэни түһэр-
бинтэн барыллыахтаах.
Итинэн сыыс отторгон
быһаанылар.

Обуруот астарын оло-
дууга «Чурапчы» совхоз
улаханымкы бытаарда. Бу
хаһаайыстыба теплицатын
пленнанаан бүрүбүүнү ыам
ыһын иккис декадатыгар
түһүр уһатта. Оттон хал-
пыста рассадатын оло-
дууу сагардым сага-
лаата.

Хатылыга биэр түүн
электроэнергия бөрүл-
лэнкэ огурсу расадала-
рын тымныы хаарыда,
онон үгүс көһүөлөргө
сизмэни иккис түһү-
дүлэр.

Аастыт сымларга күөх-
түү хомуллуохтаах куль-
туралары бурдугу кытта
түһүр ыһан бүтөрүр үгөс
баара. Итиник ньыма
улахан хоромнуулаада
биллэбит.

АВМ агрегатыгар анаан
күөх маассаны ыһыи бас-
тамы болдьово бурдугу
ыһыи кэминин алтынар.
Оттон иккис болдьох —
бир нэдиэлэнэ хойутаан
баран.

Быһыл ситэскэ алам-
мыт ыһыи сирдэрин үк-
сүлэрэ күөлүтүлөр кыах-
танналар. Онон, ескөтүн
сизмэни түһүрэн баран
адыһах хонугуан арда-
хтар кыах баар буолла-
рына, туорахтаах культу-
ралар кэниилэриттэн туту

мытытынан барыахха сөп.

Бурдугу күөх маассада
анаан күөлүтүтү суох сир-
гэ ыһыи хойутуу ыһыт-
лыахтаах. Тьа хаһаайы-
стыбатын министерствота
бэс ыһын иккис агарыгар
ыһыи модуйар. Итиннэ-
хэ, бастатан туран, биһи-
ги оройуоммут илюминат-
цескай уратыта учуотта-
нар. Сайын бастаан ага-
ра кураан, баара-суоҕа
45—50 мм сөңүү түһэр.
Оттон от ыйыттан 65—70
мм тийэр. Онон хойукку
ыһыи элбэхтин ардыгар
нэмгэр сөп түбөһэр, күөх
маасса үүнүүтүн биллэр-
дин түргэтээр. Иккинни-
ни, хойуг ыһыллыбыт
бурдук ото эрдэ ситэн со-
ломо буола калпат, кү-
һүгү хаһыннар түһү-
лэригэр күөх маассата
ды ситэн, сүөһүгэ үүтү
бирер туруга орубуна
түһүр уонна уһунук са-
йыттылыи күөһүнэн чэл-
гийэн турар. Ону саамай
сөтөөх кэмин көрөн от-
туу эбэтэр ситэскэ анаан
хомулдулар. Үсүһүнэн,
күөх маасса атырдыах
ыһыи иккис агарыгар, от
хомуурун үмүрүйүүтэ, тех-
ника, үлэбит илин босхо-
ломмут нэмгэр хомууар
кыах үөскүүр.

В. ЕРМОЛАЕВ,
ты хаһаайыстыбатын
производственной
управленийтын
кылабынай агронома.

Биһиги оройуоммут талааннаах самостоятельной
артистара М. А. Герасимова уонна Н. С. Уаров
Москвада итиннэ Ульяновскайга мытыллыбыт Са-
ха литературатын уонна искусствотын Күннэригэр
лэтиттэҕылар чэскэ тиксэбиттэрэ. Биһиги көр-
респондасимыт М. А. Герасимованы көрсөп, кинит-
тэн моруоттар дойдордоһууларын ити улахан бы-
рааһынныгар хайдах кыттыбытыр түһунан кэп-
сириттэр көрдөстө. Мантан алларан Мария Андре-
евна кэпсээннэ бэчээттиһит.

ДОБОРДОҔУУ ЧАБЫЛХАЙ БЫРААҔЫННЫҔА

ЫАМ ЫҔЫН 3 күнү-
гэр Москвада тий-
биһит Делегациябытын
сүрдээх истигин, итин-
ти көрсөн «Россия» гос-
таһыада түһэрбиттэрэ,
Ненүө күнүгэр гостини-
ца концертнай саалаты-
гар релетийа буолбута.
Күнүс Художниктар киин
дизэлэригэр быстапка
айыллыбыта. Оно деле-
гациябыт салайааччыла-
ра, художниктарбыт кытты-
ны ылбытара. Эмиз ол
күн А. Фадеев аатынан
Литератордар киин диз-
лэригэр саха литературатын
бизэһэ буолбута.
Биһиги, сүрүн бөлөх,
«Новороссийск» кино-
театрга «Срочно, секрет-
но... Губчека» диэн ки-
нофильм премьератыгар
сылдыбыһпыт. Оҕо хар-
тыынада үһүлүбүт ар-
тисттар, режиссердар кө-
рөөччүлэр кытта көрсү-
һүүлэрэ буолбута.

Ыам ыһын 5 күнүгэр
үкүсбүт национальнай та-
гастаах Кыһыл площад-
ка мустубуппут. Онон
В. И. Ленин мавзолейыгар

уонна Виллибэт салаат
унуоҕар венктары уур-
буппут. Күнө 7 чаас 30
мүн улахан правитель-
ственной концерт буолбута.
Концерт симфоническай
оркестр Н. Феронескай
«Дорого, Москва» увертю-
ратын толоруутунан са-
баламмыта. Бэйис нүөмэ-
ринэн биһиги, чабырдах-
сыттар, толоруубут буол-
бута. Эстрада артистарын
Вүтүн Союзтаагы кон-
курстарын лауреата Петр
Пестряков уонна Афа-
насий Федоров буоламмыт
көрдөөх чабырдахтары бэ-
лэмнэбиппит. Концерт
сүрдээх ситиһилээхтик
барыта. Ордук И. Алек-
сеев салайааччылаах «Ал-
тыс» ансамбль хомусчу-
тары, оҕолор үгүсүлэ-
рин, А. Ильина ырыатын,
о. д. а. нүөмөрдэри би-
һирэбиттэрэ.

Ыам ыһын 11 күнүгэр
И. Н. Ульянов аатынан
пединститутка концерта-
быт бөлөххө сыйдыһы-
тым, Онон Саха нацио-
нальнай оркестрыгар би-
һиги Н. С. Уаровпыт эмиз
оонньообута. Күнэтин уо-
балас биэр совхозугар
тахсан эмиз истиг, ийи-
рэх көрсүһүүтэ сыйды-
быһпыт, концертабыһыт.
Уопсайынан көрөөччү-
лэр биһиги оонньоубутун,
искусствотыбын үрдүктүк
сыаналаабытара. Хаһа
барытыгар олус итинник
көрүстүлэр, үтүө бада
санаалары эттилэр.
Ыам ыһын 12 күнүгэр
дойдубутугар кэлбиппит.
СНИМОНКА: М. А. Ге-
расимова.

Сааскы ыһыи — ударнай фронт

КӨХТӨӨХ ҮЛЭ КҮРЭБЭР

Бастаан колхозтар сир-
тирэн, бурдук үүнүрөн
бассабыыктын үлэлээбит
нэмнэриттэн ыла Куль-
турнай Отууна ааттам-
мыт чаранга аныгы үйө
күүстээх тийи көлөлөрө
тодорусупптар. Күнэ нэ-
лэмэн бааһына кинилэр
тыастартан уһуктан
сарсыардаагы дыбар-
даах салгынынан дуоһуу-
таһаарга дылы. Сотору
нэмнэн трактордар кини-
лэрүу юэлитигэр киирэн
бир-бир субсепутунан
бараллар. Ити аата саас-
кы ыһыи күргүөмнээх
бир күнэ сараланада.

Хатын Арыылаах баа-
һына кини көхсүнэн
бурдук ыһар агрегаты
холбоомут алта «Бела-
рус» трактордар өргүүй
эргийэ хаамаллар. Сииги
хаһаабыт, сымнаастык
көпсөтүлүбүт сир барах-
санга ыраастаммыт уон-
на бөлүмнэммит эбиэс
туорахтара биэр тэгиик
түһэриллэллэр. Трактор-
дар иһэ сиртөн күөсэ
тирөнөн иһиллэрин дьэни
дүүкүйүн истэхтэрин аа-
һы сыйналар кэниилэри-
тэн уһун субурда быһыл
тыал хоту субулла оон-
туур.

Бу күнүгэрэ Одьулуун
отделениетин механизатор-
лара ыһыины кылгас
агрономическай болдьоххо
үчүгөй хаачыстыбалаах-
тык ыһарга тобоостоох
туһун мүчү туупанна
таһаарылаахтык үлэ-
лигэрэ дуулубаллар. Ки-
лигэрэ 1580 гектарга сии-
ги саптараннар бу үлэ-
бастаанаммыт соруудагы
аһары толордулар.

Быһыл дьэ тыаллаах-
куустаах, хахсааттаах саас
кэлэн аһан эрдэ. Ону ол
дизбэнкэ, күн-дьыл
уларыһытын учуоттаан
Иван Степанов салайар
үрдүк үүнүүтүн эвентун
механизатордара бэркэ сө-
ралаһан үлэлэтилэр. Ки-
нилэр хаары типтэринин
биримэтин таба туһанан
саас эрдэ бүтөрбиттэрэ.
Кэлин сииги саптары,
лущеннелааһын уонна дис-
калааһын үлэлэрин бары-
тын сөтөөх кэмгэ үрдүк
агрономическай таһыма
ыһыттылар. Ити биллэн
турар, бурдук өлгөм үү-
нүүтүн ыларга кырата
суох оруоллаах.

Карл Маркс аатынан
совхоз биэр бастын тра-
кториһа Е. В. Дьяковский
сменщиһэ эдэр механизатор
Григорий Яковлев-
тыын бэйэлэрин модун
күүстээх К-701 трактор-
дарынан 396 гек-
тардаах сиргэ саас-
кы хорутууну кичэл-
лээхтик ыһыттылар. Кини-
лэри тилэх баттаһа эмиз
бу совхоз үтүөнэнээх
механизатора В. А. Еф-
ремов тизриллэбит кырыс
сирин ДТ-75 тракторга
холбоомут агрегатынан ту-
латына эриэ-дэхситяк та-
настаан иһэр. Оттон сиз-
мэни сиргэ түһа-

риэх кининээри сү-
гүн үлэһэ — барана-
лааһына — элбөү
эриинэрэр эдэр механизатор-
дар Семен Гуляев
уонна Андрей Пинигин
биримэни аахсыбакка
күүскэ үлэлибдилэр. Нуор-
маларын смена ахсыи
лаппа аһары толороллор.
Манн барытын уһаты
тартаахха 2000 гектарга
түһүр нэмэйдээх үлэ-
ни механизатордар тох-
тосомон икки сме-
нанаан тигэнэччэ үлэлээн
ситистилэр.

Звено чилиннэрин ба-
һыһар отто эдэрдер, үк-
сүлэрэ комсомолеттар. Ол
иһин ИВБСЛК XIX сө-
һө аһыллыатын көрө-
культурнай отууларыгар
мустан, ити көрө-бэлэ
датаны бэлнэтээн аасты-
лар. Съезкэ ССКП РК
Генералнай секретара
таб. Л. И. Брежнев эти-
тин кизгини дүүллэсти-
лэр итиннэ ленинскэй
комсомол үрдүкү фо-
рума үлэлнир нэмгэр
мунутуур үрдүк таһа-
рылаахтык үлэлээхпит
диэн быһаарыһылар. Зее-
нова социалистическай
куоталаһыи хайдах баран
иһэри ырыттылар.
Манна кыттыһыи ылбыт
совхоз кылабынай агро-
нома Н. Н. Шестанов,

хонуу биригэдиһирэ К. Е.
Матвеев уо. д. а. специа-
листар үлэ-хамнас туһу-
нан өссө биридэ чуолкай-
дастылар, маадалаах сү-
бэлэри биэрдилэр. Бу
күнэ Шефтоох СПТУ үө-
рөнөөччүлэрин агитбрига-
дата кэлэн механизатор-
дарга бэртээхэй концерты
көрдөдө.

Ыһар агрегаттарга стар-
шайынан сельсовет депу-
татыгар кандидат ком-
сомолец Степан Ва-
рашков аһаммыт. Ки-
ини кытары тэ-
нэ сааскы ыһыи бу саа-
май эппиэттээх этабыгар
13 №-дээх СПТУ-ны
быһыл бүтэрэхтээх
Александр Аржаков, Афа-
насий Варашков, Евгений
Федотов уо. д. а. үлэ-
лиллар.

— Быһыл бурдугу 1000
гектарга ыһахтаахпыт.
Ону таһынан (эбни) 260
гектары бэлэмнээхтээхпит.
Күһүн гектар ахсыттан
8-тыи центнер үүнүүнү
хомууларбыт дэһэбэт, —
диир эвемьевой И. И. Сте-
панов.

Ыһааччылар кэниилэ-
риттэн иһин «Беларусь»
трактордар бизнети катог-
у холбоон бааһына көх-
сүн дэхсигин турунулар.
Бу үлэни опьиттаах меха-
низатор А. А. Седали-
шев уонна эдэр тракто-
рист Николай Турантаһ
толороллор.

Отуу үрдүнэн ыһыл
сөлаах таһимнир. Тра-
ктордар ыһыиһаардыи
быһыһтар уолаттар көх-
төөх ырыадаһа иһиллэр.
П. СЕДАЛИШЕВ.

Ханыат суруйуутун сэһэргэллэр АТЫ АЙААҔЫАБЫН

Мин «Кыһыга» бэчээт-
тэммит С. Кычкин «Ат
айааһааччы» диэн суру-
гун улаханымкы биһирэ-
тим уонна оройуоммут
ханыатынан санаабын
этэргэ соруннум.
Билигин тоһо да оро-
йуон кэниигэр олордор-
бун, ат көлөттөн тэйдэр-
бин, оро саасын тьа си-
рингэр атаарбыһын умну-
баппын.

Оччотообута ат барах-
сан биһиэхэ, эдэр дьон-
го, чутас дойдорбут, эми-
нэр миннэбит буолара.
Үчүгөй аатынан киһи тут-
тарбыт.

Мингит аты миннэргэ
убаһым үөрөһүтэ, таһа-
быта, Кини ат айааһыи,
сыһытар идэлээ. Арды-
гар мөһө-мөһө ханыат ат
ардаһыгар олордоро, оҕун-
наһына хаттан миннэ-
рэрэ. Онон сизтэрен
буолуо оройуонга иһи
П. СЕДАЛИШЕВ.

сыл ат суурдэччинэн сьы-
дыбытым. Көтүүк, Ты-
һаарба, Олугур, Улаан-
чык, Пиронков Харата
диэн оройуонга кизгини
билдэбит суурунтэр ар-
бастарыгар эмиз олорут-
таарым. Диринг оркуола-
тыгар үөрөнө сьылдан
дойорум Егоров Валя-
лыын сыардада көлүлү-
бүт аты ыһыһыраан ми-
нэн айааһыири идэлэнэ
сыйдыбыһпыт. Өрөбүлбү-
түгэр соһоһуонан сьил-
лэрин каллаһытиннэ, кыр-
дыаастар хайгыи көрөл-
лөрө.

Билигин ыһааттар ат-
тан тэһи, оһмоһор кут-
тана көрөр буолулар.
Бу сыһаа. Ханнаһыттыи,
ат айааһааччылар, аһа
көлүннэи утумнааччылар,
айаһа ханыат оһотун
сыйытааччылар?
Е. ФЕОФАНОВ.
Чурапчы с.

